

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Ortaokul Rehberlik Bülteni ARKADAŞ OLMAK MI, EBEVEYN KALMAK MI? NİSAN 2023

www.okankoleji.com

Değerli Velilerimiz,

Genellikle 9-21 yaş aralığında olan ergenlik çağı, çocuklar kadar ebeveynler için de en zorlu dönemlerden birisidir. Çocukların oldukça asi, kuruntulu ve çoğu zaman sadece kendilerini düşünerek davrandıkları bu dönemde aileler çocuklarıyla iletişim kurmakta oldukça zorlanmaktadır. Ergenlerle iletişimde "ebeveynlerin arkadaş gibi davranmaya çalışması" yapılan en büyük hatalardan biridir. Ergenin arkadaşına ihtiyacı yoktur. Belirli sınırlar ve kurallar çerçevesinde çocuklarınızı anladığınızı göstererek onlarla iletişim kurmak tercih edilmelidir. Arkadaş olmak mı, ebeveyn kalmak mı? Bu soru yıllardır ebeveynlerin zihnini meşgul eden, çocuk gelişimi için oldukça önemli bir sorudur. Ebeveynler çocuklarıyla nerede ve ne zaman, nasıl bir ilişki kurması gerektiğini çoğu zaman karıştırır, durum böyle olunca ebeveyn ve çocuk arasında hoş olmayan davranış şekillerinin ortaya çıkmasına neden olabilir.

Ebeveynler çocuklarına nasıl yaklaşmalı? Arkadaş mı, ebeveyn mi olmalı?
Çocuğun içinde bulunduğu önemli yaş dönemleri vardır: 0-6 yaş arasını kapsayan okul öncesi dönem, 7-15 yaş arasını kapsayan okul dönemi, 15 yaş ve üzerini kapsayan ergenlik dönemi. Bu üç yaş grubuna göre anne-baba tutumunun değişiklik göstermesi beklenir. Dostluk, arkadaşlık, şefkat, sabır, dürüstlük, sözünde durma, yalan söylememe, cömertlik gibi temel erdemlerin çocuğa sürekli olarak, yumuşak bir ısrarla aşılması gerekir. Anne-babalar buldukları her fırsatı çocuklarına bu erdemleri aşılamak için değerlendirmelidirler. Verilecek mesajlar, doğrular bellidir, değişmez ama yaşa göre veriliş tarzı değişiklik gösterir.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Temel olarak önce ebeveyn çocuğunu tanımalı ve buna göre davranışlarını öznel olarak ifade etmelidir. Her bilgi ve her deneyimsel metot, her çocuğa uygun olmayabilir. O nedenle çocuğunuzu tanımalı ve ona göre bir davranış modeli geliştirilmelidir. Örneğin, çocuğunuz ile ders çalışma ve teknolojik aletlerin kullanımına yönelik sorun yaşıyor ve bunu düzene sokmak istiyorsanız, bu bağlamda çocuğunuzun ihtiyaçlarını ve motivasyonunu göz önünde bulundurarak bir anlaşma yapmak daha doğru bir hamle olacaktır. Tamamen teknolojiden uzak olması ya da çok az vakit geçirmesini beklememek gerekmektedir. O nedenle çocuğunuzun hem çağın şartlarına hem de mizaç özelliklerine göre değerlendirmek daha gerçekçi bir davranış hamlesidir.

Çoğunlukla “çocukla arkadaş olmak” olgusu, ideal ebeveyn-çocuk ilişkisini karşılayan bir kavram gibi kullanılmaktadır. Ancak bununla, olması gereken arasındaki çizgiyi birbirinden ayırmak gerekir. Örneğin arkadaş olmak ile bir arkadaş gibi anlamak, dinlemek, destek olmak aynı şeyler değildir. Çocuğunuz hayatının her döneminde dilediğince arkadaş edinebilecektir fakat farklı ebeveynler edinmesi elbette mümkün değildir. O sebeple çocuğunuzun hayatında bir anne/baba/bakım veren olarak yer almanız çok daha önemlidir. Bazı sınırlara dikkat ederek, çocuğunuzun sizinle kendi hayatını rahatça paylaşabiliyor olmasını fakat aynı zamanda ebeveyn olarak size saygı duymasını sağlayabilirsiniz. Kişisel alanını ve sizden bağımsızlığını yeterli bir şekilde sağlaması bu konuda önemlidir.

İdeal ya da günümüzce ideale yakın arkadaşlığın bazı özelliklerini de barındıran ebeveyn-çocuk ilişkisi, çocuğunuza ideal bir arkadaş ilişkisinin içerdiğinden daha fazla değer sunacaktır. Üstelik her ebeveyn-çocuk ilişkisinin eşsiz ve birbirinden farklı olduğunu da unutmayarak, çocuğunuza uygun ölçülerde arkadaşça davranabilir ve aynı zamanda bir ebeveyn olarak kalabilirsiniz. Çocukların ebeveynleriyle ilişkileri ve o ilişkilerin sağlığı çocuğun gelişimi için oldukça önemlidir. Bu noktada yapılması gereken; çocuğunuzun ‘bir ebeveyn’ olarak anlamak, desteklemek, dünyayı onun baktığı açıdan görebilmek ve ihtiyaç duyduğu anlarda doğru yollarla yanında olmak olacaktır.

KAYNAKÇA

- Kupfer, J. (January 1990). Can Parents And Children Be Friends? University of Illinois Press on behalf of the North American Philosophical Publications, v.27, pn.15-21.
- <https://nevzattarhan.com/ebeveyni-mi-olmaliyim-arkadas-mi.html>

OKAN EĞİTİM KURUMLARI REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİRİMİ

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE